

Bodové symetrie ODR $\frac{d^2y}{dx^2} = 0$ (volná částice v 1D)

- hledáme všechny inf. operátory

$$X = \xi(x,y) \frac{\partial}{\partial x} + \eta(x,y) \frac{\partial}{\partial y}$$

pro které je splněno infin. kritérium $X^{(2)} y_2 \Big|_{y_2=0} = 0$, kde $y_2 = \frac{d^2y}{dx^2}$

- rozšíření do prostoru derivací:

$$\eta^{(1)}(x,y,y_1) = D_x \eta - (D_x \xi) y_1 = \frac{\partial \eta}{\partial x} + \frac{\partial \eta}{\partial y} y_1 - \frac{\partial \xi}{\partial x} y_1 - \frac{\partial \xi}{\partial y} y_1^2$$

$$\begin{aligned} \eta^{(2)}(x,y,y_1,y_2) = D_x \eta^{(1)} - (D_x \xi) y_2 &= \frac{\partial^2 \eta}{\partial x^2} + 2 \frac{\partial^2 \eta}{\partial x \partial y} y_1 + \frac{\partial^2 \eta}{\partial y^2} y_1^2 - \\ &- \frac{\partial^2 \xi}{\partial x^2} y_1 - 2 \frac{\partial^2 \xi}{\partial x \partial y} y_1^2 - \frac{\partial^2 \xi}{\partial x} y_2 - \frac{\partial^2 \xi}{\partial y^2} y_1^3 - \frac{\partial^2 \xi}{\partial y} 2 y_1 y_2 \end{aligned}$$

- infinitez. kritérium pak dává

$$X^{(2)} y_2 \Big|_{y_2=0} = \eta^{(2)}(x,y,y_1,y_2) \Big|_{y_2=0} = 0$$

přičemž tato podmínka musí být splněna pro všechna x, y a y_1 .

Protože $\xi(x,y)$ a $\eta(x,y)$ nezávisí na y_1 a podmínka $\eta^{(2)}(x,y,y_1,y_2=0) = 0$

je polynomiální rovnice v y_1 třetího stupně, musí být každý

koeficient u mocnin y_1 roven nule. Odtud

$$u \ y_1^3: \frac{\partial^2 \xi}{\partial y^2} = 0, \quad u \ y_1^2: \frac{\partial^2 \eta}{\partial y^2} - 2 \frac{\partial^2 \xi}{\partial x \partial y} = 0, \quad u \ y_1: 2 \frac{\partial^2 \eta}{\partial x \partial y} - \frac{\partial^2 \xi}{\partial x^2} = 0$$

a konečně u konstantního členu v y_1 : $\frac{\partial^2 \eta}{\partial x^2} = 0$ dosazení - z $\frac{\partial^2 \xi}{\partial y^2} = 0$

• z prvních dvou rovnic navíc dostaneme $\frac{\partial^2 \eta}{\partial y^3} - 2 \frac{\partial^2 \xi}{\partial x \partial y^2} = \frac{\partial^2 \eta}{\partial y^3} = 0$
(pro derivování - podle y)

a z druhých dvou obdobně $2 \frac{\partial^2 \eta}{\partial x^2 \partial y} - \frac{\partial^2 \xi}{\partial x^3} = -\frac{\partial^2 \xi}{\partial x^3} = 0$

- vidíme tedy, že $\xi(x,y)$ je nejvýše lineární v y a kvadratická v x
a $\eta(x,y)$ je nejvýše lineární v x a kvadratická v y

$$\Rightarrow \xi(x,y) = c_1 + c_2 x + c_3 x^2 + c_4 y + c_5 xy + c_6 x^2 y$$

$$\eta(x,y) = d_1 + d_2 x + d_3 y + d_4 xy + d_5 y^2 + d_6 xy^2$$

$$d_5 = c_5$$

$$d_4 = c_3$$

• ovšem dosazení - do $\frac{\partial^2 \eta}{\partial y^2} - 2 \frac{\partial^2 \xi}{\partial x \partial y} = 0$ a $2 \frac{\partial^2 \eta}{\partial x \partial y} - \frac{\partial^2 \xi}{\partial x^2} = 0$

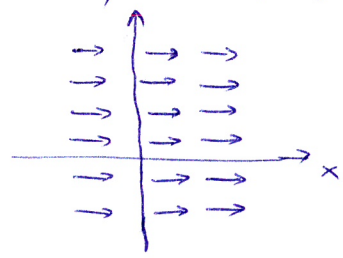
ještě dostaneme podmínky $2(d_5 + d_6 x) - 2(c_5 + 2c_6 x) = 0$ } \Rightarrow $c_6 = d_6 = 0$

neboť to musí platit pro libovolné x a y .

• dostali jsme tak nejobecnější ξ a η s osmi nezávislými konstantami \Rightarrow 8-par. Lieova grupa transformací s osmi lin. nezávislými infin. generátory (vždy položíme jednu konstantu rovnou 1 a ostatní rovnou 0):

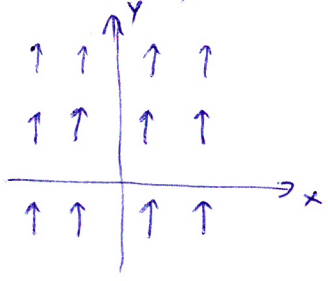
$$X_1 = \frac{\partial}{\partial x} \quad (\text{pro } c_1=1)$$

translace v x: $\tilde{x} = x + \epsilon$
 $\tilde{y} = y$

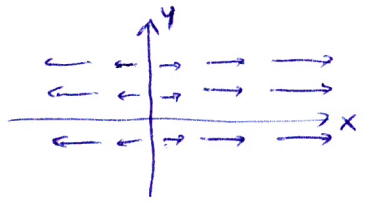
$$X_2 = \frac{\partial}{\partial y} \quad (d_1=1)$$

translace v y: $\tilde{x} = x$
 $\tilde{y} = y + \epsilon$

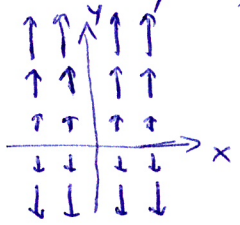
$$X_3 = x \frac{\partial}{\partial x} \quad (c_2=1) \quad \tilde{x} = e^\epsilon x$$

škálování v x: $\tilde{y} = y$

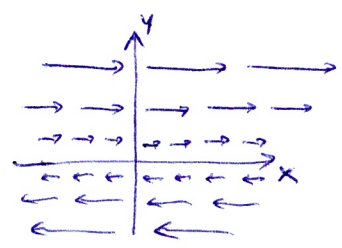
$$X_4 = y \frac{\partial}{\partial y} \quad (d_3=1)$$

škálování v y: $\tilde{x} = x$
 $\tilde{y} = e^\epsilon y$

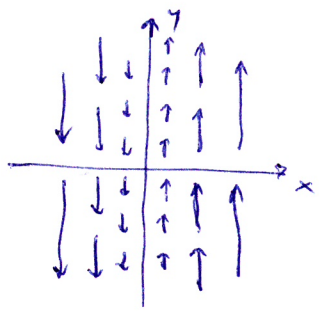
$$X_5 = y \frac{\partial}{\partial x} \quad (c_4=1)$$

Galileova transformace v x: $\tilde{x} = x + \epsilon y$
 $\tilde{y} = y$

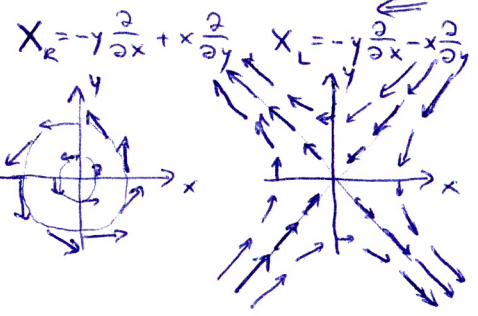

$$X_6 = x \frac{\partial}{\partial y} \quad (d_2=1)$$

Galileova transformace v y: $\tilde{x} = x$
 $\tilde{y} = y + \epsilon x$

jejich lineární kombinace dávají rotace a Lorentz. transf.

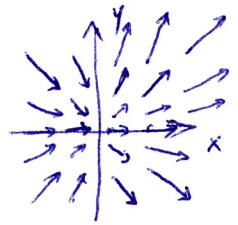

$$X_7 = x^2 \frac{\partial}{\partial x} + xy \frac{\partial}{\partial y}$$

($c_3 = d_4 = 1$)

projektivní transformace v x:

$$\tilde{x} = \frac{x}{1 - \epsilon x}, \quad \tilde{y} = \frac{y}{1 - \epsilon x}$$

$$X_8 = xy \frac{\partial}{\partial x} + y^2 \frac{\partial}{\partial y} \quad (d_5 = c_5 = 1)$$

projektivní transformace v y:

$$\tilde{x} = \frac{x}{1 - \epsilon y}$$

$$\tilde{y} = \frac{y}{1 - \epsilon y}$$

